

Εισήγηση στην Κ' Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη Έντεταλμένων

Όρθοδόξων Εκκλησιών και Ιερών Μητροπόλεων

γιά θέματα Αιρέσεων και Παραθρησκείας

(Προκόπι Εύβοίας, 3-6 Νοεμβρίου 2008)

1. Μία είναι ή καθολική Έκκλησία[1].
2. Αύθεντική εξήγηση-άπάντηση μᾶς δίνει ό Κύριος τῆς Έκκλησίας, ό Χριστός. Λέγει:
3. Πώς πρέπει νά αντιμετωπίζεται ή σπορά τοῦ διαβόλου στόν Άγρό τοῦ Χριστοῦ;
4. Ἄς τό ἰδοῦμε μέ όδηγό τόν άγιο Ἀλέξανδρο, πατριάρχη Ἀλεξανδρείας (313-328 μ.Χ.), ένα σοφό καί άγιο πατέρα μας. Ἐχει πολλά νά μᾶς εἰπεῖ:
5. Ὁ άγιος Ἀλέξανδρος ἔγινε πατριάρχης στην Ἀλεξάνδρεια, μόλις ἐκδόθηκε τό «διάταγμα τῶν Μεδιολάνων»[4] (313 μ.Χ.) γιά άνο-χή καί ἐλευθερία θρησκευτική στοῦς χριστιανούς. Ἐνώ ὅμως ἐκεῖνος εἶχε ριχτεῖ στή δουλιά, νά ἐκμεταλλευθῆ τήν εὐκαιρία γιά μιά εἰς βάθος καλλιέργεια τοῦ ποιμνίου του, ξέσπασε ή αἵρεση τοῦ Ἀρείου. Καί ἀπέλησε, σάν «σπινθήρας ἐν καλάμῃ»[5], νά κατακαύσει ὅλον τόν άγρό τοῦ Χριστοῦ, προκαλώντας ἀναστάτωση σέ ὅλη τήν Ρωμαϊκή Οἰκουμένη.
6. Ὅχι δυναμικά. Ὅχι ἀπαιτώντας ή ἐπιχειρώντας ένα ξερίζωμα τῶν ζιζανίων. Ὅχι μέ φανατισμό. Ἀλλά κατά Χριστόν. Μέ τίς ἐπιστολές του πρὸς τοῦς ἀπανταχοῦ ὀρθοδόξους ἐπισκόπους καί πρὸς τόν Ἀλέξανδρο Κωνσταντινουπόλεως, προσπαθεῖ νά τοῦς πείσει νά βλέπουν τοῦς ἀρειανούς αἰρετικούς, ὅπως μᾶς διδάσκει στην παραβολή, πού παραθέσαμε πῶ πάνω, ό Χριστός. Καί ὅλα ὅσα θά εἰποῦμε, εἶναι σταχυολογημένα ἀπό τήν ὑπέροχη ἐπιστολή του πρὸς τόν συνώνυμό του πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως[6].
7. Ὁ άγιος Ἀλέξανδρος δέν ἀρματώνεται ἐναντίον τῶν Ἀρειανῶν. Ἀπλά τοῦς περιγράφει, κάνοντας ἀνάλυση τῆς πνευματικῆς τους κατάστασης. Γιά νά φθάσει, μέσα ἀπό αὐτήν, στό συμπέρασμα: Αὐτοί εἶναι! Ἐχουν ξεφύγει ἀπό τό ἦθος πού ἀπαιτεῖ ό Χριστός! Ἐχουν παύσει νά εἶναι σιτάρι! Λοιπόν! Μή τοῦς ἔχετε ἐμπιστοσύνη. Σέ τίποτε.
8. Καί πρὸς ἀψευδῆ τεκμηρίωση τῆς παρατήρησῆς του θυμίζει στοῦς ἀποδέκτες τῆς ἐπιστολῆς του, ὅτι οἱ Ἀρειανοί:

Μία, μέ μία πίστη. Μία, ἐπειδὴ ἔχει μία πίστη. Ἐμφάνιση νέας πίστες, νέων ἀπόψεων γιά τήν πίστη, εἶναι γιά τήν Έκκλησία ἀλλοτρίωση. Ἡ ἐνότητα εἶναι πνευματική. Ὅχι θεσμική. Καί ὅταν παύει νά ὑπάρχει ἐνότητα στην πίστη, ή Έκκλησία παύει νά εἶναι μία. Ἡ συνειδητή διαφοροποίηση στην πίστη, φέρνει τήν ἀνάγκη γιά δημιουργία νέας «ἐκκλησίας». Καί ἐπειδὴ τό κακό δέν σταματάει, σήμερα ἔχομε μερικές χιλιάδες αἰρετικές «ἐκκλησίες»!

Πώς όμως φύτρωσαν; Πώς μᾶς προέκυψαν;

«Ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν μοιάζει μέ ἕναν ἄνθρωπο, πού ἔσπειρε στόν ἀγρό του σπόρο καλό. Ὅμως, τότε πού οἱ ἄνθρωποι κοιμοῦνταν, ἐπῆγε ὁ ἐχθρός του καί ἔσπειρε ἀνάμεσα στό σιτάρι ζιζάνια-ἀγριοβότανα. Καί ἔφυγε. Καί ἐξαφανίστηκε. Μά ὅταν τά χορτάρια μεγάλωσαν καί ἔκαμαν καρπό, τότε ἔγινε ἀντιληπτό, ὅτι στόν ἀγρό του, μαζί μέ τό σιτάρι, ὑπῆρχαν καί πολλά ἀγριοβότανα»[\[2\]](#).

Ἐπεξηγοῦμε: Ὁ ἀγρός εἶναι ἡ Ἐκκλησία. Ὁ σπόρος εἶναι ἡ πίστη στόν Χριστό ἢ μία, ἡ ὀρθή, ἡ παραδοθεῖσα ἀπό τόν Χριστό καί τούς ἀποστόλους. Ζιζάνια-ἀγριοβότανα, σπόρα τοῦ διαβόλου, εἶναι οἱ ἑτεροδιδασκαλίες.

Σήμερα, τό βρίσκομε φυσικό νά ὑπάρχουν: πολλές ἀπόψεις, πολλές ἐκδοχές, πολλές γνώμες (δηλαδή πολλές θρησκείες!), πολλές ἐρμη-νεῖες τῆς πίστες στόν Χριστό. Καί τίς θεωροῦμε ὅλες ἐξ ἴσου καλές. Μά δέν εἶναι:

Ὁ Κύριος τοῦ Ἄγρου, ὁ Χριστός, δέν συμφωνεῖ. Ἔχομε, μᾶς λέει, σπορά δική Του, σιτάρι, ἀλλά καί σπορά τοῦ ἐχθροῦ Του, τοῦ διαβόλου.

Ἡ ἀπάντηση «ἡ δική μας», εἶναι μία· καί τετραγωνικά «γιά μᾶς» λογική· μέ μία παρέμβαση δυναμική· μέ τό ξερίζωμα τῶν ζιζανίων.

Ὅμως ὁ Κύριος δέν συμφωνεῖ. Μᾶς λέγει:

«Ἐπῆγαν οἱ δοῦλοι του στόν Κύριο τοῦ Ἄγρου· καί Τοῦ εἶπαν:

- Κύριε, δέν ἔσπειρες καλό σπόρο στόν ἀγρό Σου! Διαφορετικά, πού βρέθηκαν τά ζιζάνια-τά ἀγριοβότανα; Τούς ἀπάντησε: - Κάποιος ἐχθρός Μου τό ἔκαμε! Τοῦ εἶπαν οἱ δοῦλοι Του: - Θέλεις νά πᾶμε, "νά τά βγάλωμε"; Τούς εἶπε: - Ὅχι. Γιατί ὑπάρχει τό ἐνδεχόμενο, βγάζοντας τά ζιζάνια-ἀγριοβότανα, νά ξεριζώσετε μαζί καί σιτάρι. Ἀφήστε τα νά συν-υπάρχουν μέχρι τήν ὥρα τοῦ θερισμοῦ. Καί, ὅταν θά ἔλθει ὁ θερισμός, θά δώσω ἐντολή στούς θεριστές: Μαζέψετε πρῶτα τά ἀγριοβότανα. Κάμετέ τα δεμάτια. Καί καῦτε τα! Καί συγκομίστε τό σιτάρι στήν ἀποθήκη Μου»[\[3\]](#).

Μέ ἄλλα λόγια, ὁ Χριστός μᾶς λέγει:

- Προσοχή. Ὅχι ἀντιπαλότητες στό Ὄνομά Μου. Ὅχι φανατισμοί. Ὅχι ἀνθρωποκεντρικές λύσεις. Χρειάζεται πνευματική θεώρηση. Κατά Χριστόν. Καί μή σᾶς πιάνει ἀγωνία! Στήν ἀποθήκη τοῦ Χριστοῦ, στήν βασιλεία Του, μόνο τό σιτάρι θά περάσει.

Δηλαδή; Τί; Πώς;

Α΄

Πῶς ἀντέδρασε στήν κατάσταση αὐτή ὁ ἅγιος Ἀλέξανδρος;

Ἔνας ὁ Χριστός. Εἷς ὁ Κύριος. Μία ἡ σπορά Του. Μία ἡ πίστη. Ἔνας ὁ ἀγρός Του. Μία ἡ καθολική Ἐκκλησία.

Ἡ αἵρεση, τί εἶναι; Μία κακή προαίρεση. Μία δόλια, κακή ἐνέργεια τοῦ Ἐχθροῦ. Δέν εἶναι τοῦ Χριστοῦ σπορά. Δέν μπορούμε νά λέμε, ὅτι ἔχει ἴση ἀξία μέ τήν Ὄρθή Πίστη, μέ τήν σπορά τοῦ Χριστοῦ. Δέν εἶναι τοῦ Χριστοῦ. Εἶναι ἐπιλογή ἀνθρώπου. Γιά λόγους δικούς του. Ἕνα σύστημα φτιαγμένο μέ κριτήρια ἀνθρώπινα. Ἀνθρώπινα; Ναί· ἀνθρώπινα· καί κάτι χειρότερο!...

Καί ὅταν βλέπουμε τήν πρόθεση-προαίρεση νά εἶναι κακή, καί νά συνοδεύεται ἀπό ἐνέργειες κακές, ψάχνουμε γιά τά κίνητρα· νά ἰδοῦμε: ἄν εἶναι καλά καί ἅγια· ἄν εἶναι κατά Θεόν· ἄν εἶναι πνοή τοῦ ἁγίου Πνεύματος· ἢ, μήπως εἶναι παγίδα τοῦ ἀντικειμένου· καί κάνει τόν ἄνθρωπο νά ἐλαύνεται ἀπό πάθη: γιά προβολή· γιά φιλαρχία· γιά φιλαργυρία· ἀπό πάθη· πού αἰχμαλωτίζουν τόν νοῦ καί τήν καρδιά τοῦ ἀνθρώπου· καί τόν κάνουν νά ἐνεργεῖ τρελλά, σάν «οἰστρηλατούμε-νος»[\[7\]](#)· πού σημαίνει νά ἐνεργεῖ χωρίς νά μπορεῖ νά συγκρατήσῃ τόν ἑαυτό του· νά τρέχει, ὅπως τρέχει τό βόιδι ἢ τό ἄλογο, ὅταν τό τσιμπήσῃ ἡ μυῖγα τσέ-τσέ, πού στήν ἀρχαία γλώσσα τήν ἔλεγαν «οἷστρο»[\[8\]](#).

Σάν σπορά τοῦ Ὁφειως οἱ Ἄρειανοί, ὅταν κάνουν τήν προπαγάνδα τους, παίζουν θέατρο. Δέν μιᾶνε ποτέ ἴσια. Καί ἔχουν ἀναγάγει τήν προσποίηση καί τήν ὑποκρισία, σέ πνευματική τους ἀρχή· σέ μέθοδο. Καί φυσικά ἔχουν σ' αὐτό ἐπιδόσεις! Αὐτό δηλώνει ὁ χαρακτηρισμός τοῦ ἁγίου, ὅτι εἶναι: «ἱκανοί ὑποκρίνεσθαι»[\[9\]](#). - Τό κάνουν χωρίς ἀναστολές.

- Ἐργάζονται «διά γραμμάτων ψευδῶν»[\[10\]](#)· δηλαδή· ὄχι μέ τά Ἱερά Γράμματα· ὄχι μέ τήν Ἁγία Γραφή· ἀλλά μέ βιβλία, πού δέν ἔχουν κανένα κῦρος· μέ βιβλία «δικά τους»!... Μέ "γράμματα", δηλαδή μέ συγγράμματα «δικά τους», «στομουλώτερα»[\[11\]](#)· πού τά διακρίνει ὕφος στομουλώτερο, «στόμα ἀνοιχτό», λόγος ἐλευθεριάζων, γεμᾶτος χυδαιότητες. Καί «παρα-αναγινώσκοντες»[\[12\]](#), (πού τά διαβάζουν) τοῖς ὑπ' αὐτῶν ἀπατωμένοις (μέ εἰδικά σχόλια), ἵνα ἀμετανοήτους, ἐν οἷς ἐσφάλησαν, κατασκευάζωσιν αὐτούς»[\[13\]](#) (γιά νά κάνουν τούς φανατικούς ὀπαδοῦς τους)!
- Κάνουν τίς συζητήσεις τους, «ψευδῶς κομψευόμενοι»[\[14\]](#)· λέγοντας ἐπιτηδευμένα λόγια ὠραῖα, λόγια ἐντυπωσιακά, λόγια γοητευτικά, λόγια ὄχι ἴσια· ὄχι εἰρηνικά· ἀλλά πάντοτε «μέ σχῆμα εἰρήνης καί ἐνώσεως»[\[15\]](#)· σκέτο ψέμα· σκέτη ἀπάτη. Ὅπως σήμερα οἱ Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβᾶ καί οἱ Πεντηκοστιανοί.
- Προσποιοῦνται τούς τάχα ἐρευνητές στά ζητήματα τῆς πίστεως· ὅτι

ψάχνουν για την αλήθεια... έπισημονικά! Καί ὅτι στήν ἀνα-ζήτησή της, λειτουργοῦν... τάχα ἐκκλησιαστικά-συνοδικά! Καί «ἀδιαλείπτως κάνουν συνόδους! Νύκτωρ τε καί μεθ' ἡμέραν ἐν ταῖς κατά τοῦ Χριστοῦ καί ἡμῶν διαβολεῖς ἀσκουμένοι»[16]. Καί γιά νά περνάει τό σύνθημα στούς κουτούς, στίς συνάξεις τους ἐρωτοῦν: Σύ τί λές γιά τό θέμα αὐτό; Σύ, πῶς τό βλέπεις; Ὡραῖα! Ἔτσι εἶναι! Ἔτσι τήν βρίσκομε τήν αλήθεια!... Χωρίς νά σκέπτονται, ὅτι ἐνεργώντας ἔτσι, ἐνεργοῦν ἔξω καί χωρίς τήν χάρη τοῦ Θεοῦ· «ἀχαρίστως»[17]!...

- Παρουσιάζουν συστηματικά «πεπλασμένους λόγους»[18]· δηλαδή· μιᾶνε ὅσο πιά πολύ μποροῦν μέ λογικά ἐποικοδομημένα ἐπιχειρήματα, πού καταπλήσσουν καί προκαλοῦν ἐντυπώσεις· ἀλλά καί ἐπε-κτείνοντας τό «πεπλασμένον» τοῦ ἥθους τους, «ἐπικρύπτουν»[19], ὅποτε καί ὅσο τούς συμφέρει, τά δικά τους, καί «προσποιοῦνται φρονεῖν τά τῆς Ἐκκλησίας»[20] γιά νά κάνουν ἀκόμη πιά καλή ἐντύπωση! Δράση βουτηγμένη στόν ἀνθρωποκεντρισμό καί στό ψέμα!
- Διαδίδουν ψευδῶς, ἀλλά καί μέ μέχρις ἀηδίας φορτικότητα, ὅτι ἔχουν ὁμοϊδεάτες τους, μέ τό μέρος τους, καί ἐπισκόπους, ἀλλά δέν λένε λέξη γιά τήν ἀπέναντί τους στάση τῶν ἡγετῶν τῆς Ἐκκλησίας ἐπισκόπων! «Καί τά δι' ὧν ἐξώσθησαν γράμματα, (= τίς εἰς βάρος τους Συνοδικές ἀποφάσεις), σιωπῇ παραδιδόασιν»[21]· καί δέν κάνουν γι' αὐτά ποτέ λόγο· μόνο φροντίζουν, καί, τούς ἀντιπάλους τους, «πεπλασμένοις λόγοις ἐπισκιάζουσι»[22]· δηλαδή τούς παρουσιάζουν σάν πρόσωπα σκοτεινά· τούς ρίχνουν λάσπη· μέ λόγια λαϊκίστικα· μέ βωμολοχίες καί μέ αἰσχρολογίες κ.ἄ.
- Τέλος, οἱ Ἀρειανοί «περιέρχονται»[23] τίς πόλεις, (καί ποῦ δέν τρέχουν!), μέ ἕνα καί μόνο στόχο. Ψάχνουν νά ἀποκτήσουν, ἢ μέ τό πρόσχημα τάχα φιλίας, ἢ στό ὄνομα τῆς τάχα ἐν Χριστῷ εἰρήνης, πάντοτε ὑποκριτικά, ἐπικοινωνία· γιά νά μποροῦν «γράμματα διδόναι καί λαμβάνειν»[24] (= νά κυκλοφοροῦν τά προπαγανδιστικά τους φυλλάδια)· γιά νά προσελκύουν στήν αἵρεσή τους· πρὸς «τό ὑφαρπάσαι»[25] τούς ἀφελεῖς, πού τούς ἀκοῦνε μέ χριστιανική ἀπλότητα!
- Καί γιά καλύτερη ἐπιτυχία, κάνουν καί ἐνέργειες ἀνεπίτρε-πτες:
  - βγάζουν στούς δρόμους, σάν ὄργανα τῆς προπαγάνδας τους, νεαρά καί ὁμορφα κορίτσια[26]·
  - ἐκφράζουν τίς ἀπόψεις τους μέ λόγια καί φράσεις τοῦ ὑπόκοσμου (Θάλεια)[27]·
  - κάνουν ἔτσι τήν πίστη περίγελω[28] στά πιά ιερά καί εὐαίσθητα σημεῖα της· π.χ. στό: πῶς γέννησε ὁ Πατήρ τόν Υἱό Του!... Σέ τί βαθμό εἶναι ὁ Υἱός υἱός τοῦ Πατέρα. Καί σέ τί ἔκταση ἐπιτρέπεται, ἄν ἐπιτρέπεται, ἡ προσκύνησή Του... τήν ὁποία «σμικρύνουν»[29] σέ ἀπελπιστικό βαθμό, μέ ἀποτέλεσμα νά καταντάει ἡ πίστη μας περίγελως τῶν ἀσεβῶν καί τῶν ἀθέων!...

Ἀναφωνεῖ ὁ ἅγιος Ἀλέξανδρος: Διδασκαλία φρενοβλαβής! Ἐπι-νόηση ἀνθρώπων πού παίζουν μέ τίς ἅγιες Γραφές καί τίς ἐξευτελίζουν[30].

Καί συνεχίζει:

᾽Ω, τί θεομίσητη ἔπαρση! τί τρέλλα! τί θλιβερή κατάσταση κενοδοξίας ἔχει «δέσει» μέσα τους! τί σατανικό τό φρόνημά τους! Καί πόσο ἔπηξε μέσα τους! Καί ἔγινε μέσα τους πουρί, σκιρόδεμα-τσιμέντο!

Οἴμοι, εἰς ἃ ἐφθάσαμεν![31] Ποῦ καταστήσαμε!...

1. Γράφει ὁ σύγχρονος τοῦ ἁγίου Ἀλεξάνδρου, ὁ ἅγιος Εὐστάθιος ὁ Ἀντιοχείας (324-332 μ.Χ.):
2. Πρῶτο χρέος μας εἶναι ἡ ἀκριβής ἔκθεση τῆς Ὁρθῆς Πίστεως. Καί ὁ ἴδιος τό κάνει. Μέ θαυμάσιες παρατηρήσεις. Καί μέ ἀληθινά ὀρθόδοξο ἦθος. Καί καταλήγει μέ τά γεμάτα εἰρήνη λόγια του:
3. Δεύτερο χρέος μας εἶναι νά τό θυμόμαστε ἐμεῖς, καί νά τό θυμίζουμε στούς ἄλλους, ὅτι οἱ Ἀρειανοί, γιά τήν καλλιέλαιο Ἐκκλησία, εἶναι ξένα-κεκρυμμένα «μοσχεύματα»[45]· καί πῶς νά τό κρύψουν, ἀφοῦ δέν ἔχουν καί δέν κάνουν ποτέ καμμιά ἀναφορά στό παρελθόν, στήν παράδοση, στούς «ἀρχαίους»[46], στούς ἀποστόλους! Δέν τό ἀνέχονται νά θεωρηθοῦν ἴσοι μέ ἐκείνους! Καί νά ...«φορτωθοῦν» τά λάθη τους! Πιστεύουν, ὅτι αὐτοί μόνοι κατανόησαν τίς ἅγιες γραφές σωστά καί βρῆκαν τό σωστό τους νόημα! «Δογματῶν εὐρεταί λέγοντες εἶναι». Λές καί ἔγινε σ' αὐτούς μιά νέα πεντηκοστή, μιά νέα θεϊκή ἀποκάλυψη· «ἄτε αὐτοῖς μόνοις ἀποκεκαλύφθαι λέγοντες»[47]!
4. Τρίτο χρέος μας εἶναι νά προσέχωμε τόν ἑαυτό μας· νά μένωμε σταθεροί, ἐδραῖοι, ἀκλόνητοι στήν ὀρθόδοξη πνευματική ζωή, πού εἶναι ὁ μεγαλύτερος πλοῦτος τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, καί ἡ ἐγγύηση γιά μίμηση τοῦ Χριστοῦ.
5. Καί καταλήγει ὁ ἅγιος:

«Οἱ τῆς Ἀρείου θυμέλης μεσόχοροι» (= ἀρχιθεατρίνοι, ἀρχιμασκαράδες), «τό μέν ἀμαρτίαν πεποικέναι τόν Χριστόν φράζουσι» (= τί ἀσέβεια, τί βλασφημία!). ...τό δέ «ὅτι Θεός ἦν ἐν Χριστῷ κόσμον καταλλάσσων ἑαυτῷ», οὔτε ἐν μνήμη φέρουσιν, οὔτε τοῖς τῆς γλώσσης ὀργάνοις ἐκφωνοῦσι»[32].

Αὐτά ἦταν τά «πνευματικά» κατορθώματα τῶν Ἀρειανῶν. Μιά θλιβερή κατάπτωση.

Περιγράφοντάς την ἕνας μέγας ἐρευνητής της ὁ ἄγγλος θεολόγος John Newman[33], κατέληξε στό συμπέρασμα: Ἦταν μιά αἵρεση πού δέν στηριζόταν στίς ἅγιες Γραφές, ἀλλά στόν «ὀρθό λόγο»· καί μάλιστα μέ τρόπο ἐπιπόλαιο καί σοφιστικό· δηλαδή, ἦταν ἕνα τρελλό κατασκευάσμα, ἀνθρώπων πού ἔφτιαχναν θρησκεία· ὄχι ἀνθρώπων, πού πίστευαν καί ἀκολουθοῦσαν

θρησκεία!

Φωτογραφία τῶν σημερινῶν αἰρετικῶν καί σχισματικῶν, οἱ τότε!

Αὐτά ἐκεῖνοι. Αὐτά πάνω κάτω, εἶναι ἐκεῖνα πού κάνουν ὅλοι οἱ αἰρετικοί.

Β´

Ἐμεῖς τί κάνουμε; Ποῖο τό χρέος μας; Ποία ἡ εὐθύνη μας;

Καί στό σημεῖο αὐτό εἶναι ὑπέροχος ὁ ἀείμνηστος πατριάρχης.

Μᾶς τό τονίζει. Μᾶς προφωνεῖ.

- «Ταῦτα διδάσκομεν. Ταῦτα κηρύττομεν. Ταῦτα τῆς Ἐκκλησίας τά ἀποστολικά δόγματα, ὑπέρ ὧν καί ἀποθνήσκομεν»[\[34\]](#). Αὐτά ἐπίστευαν καί ἐκήρυτταν οἱ ἅγιοι μάρτυρες. Μή συναρπάζεσθε. Μήν ἀγωνιάτε. Μήν ἀνησυχεῖτε. Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ εἶναι «μία· καί ἀκαθαίρετος μέν αἰεὶ· κἂν πᾶς ὁ κόσμος αὐτῇ πολεμεῖν βουλευῆται· νικηφόρος δέ αἰεὶ πάσης τῆς τῶν ἑτεροδόξων ἀσεβεστάτης ἐπαναστά-σεως»[\[35\]](#).

Καί σέ μιά ὑπέροχη πατρική ἀποστροφή του λέγει:

Προσέχετε. Θά ῥθοῦν καί σέ σᾶς! Καί στήν δική σας παροικία!! Φροντίστε νά τοὺς ἀντιμετωπίσετε ὀρθόδοξα[\[36\]](#). Πρῶτο χρέος μας εἶναι ἡ καθαρὴ ὀρθόδοξη ὁμολογία. Καί ἡ ἀταλάντευτη ἐμμονή μας σ' αὐτήν. Εἰπέτε τους μέ εἰρήνη:

- «Ἡμεῖς οὕτω πιστεύομεν, ὡς τῇ καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ δοκεῖ»[\[37\]](#). Καί ἡ πίστις αὐτῇ πρέπει νά μένει «ἀπεριέργαστος»[\[38\]](#), «διά τό μή χωρεῖν τήν λογικὴν φύσιν, τῆς πατρικῆς θεογονίας τό μέγεθος»[\[39\]](#).

Ἄς θυμηθοῦμε τό ὑπέροχο παράδειγμα τοῦ ὁσίου Ἀββᾶ Σισώη[\[40\]](#).

- Ἐπῆγαν στό κελλί του Ἀρειανοί. Καί ἄρχισαν νά καταλαλοῦν κατὰ τῶν ὀρθοδόξων!

Ὁ ἀββᾶς Σισώης δέν τοὺς ἀπάντησε. Ἀπλά εἶπε στόν μαθητὴ του:

- Φέρε τό βιβλίον τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου. Καί διάβασέ τους το.

Καί ὅταν τελείωσε ἡ ἀνάγνωση, τοὺς εἶπε:

- Συμφωνεῖτε; Ὅχι; Ἄντε στό καλό.

Καί τούς απέλυσε ἐν εἰρήνῃ. Ἦρεμα. Καί εἰρηνικά.

Ἀλήθεια, μπορεῖ, ἢ θά μπορέσει ποτέ ἡ λογική φύση, ὅσο δύναμη μυαλοῦ καί ἄν διαθέτει, νά εἰσδύσει στό μεγάλο ἐκεῖνο μυστήριο καί νά μας εἰπεῖ, πῶς γέννησε ὁ ἄναρχος Πατέρας τόν Υἱό[41];

Καί ἄν ὄντως «οὐ φέρει τό μυστήριο ἔρευνα, ἀλλά πίστει μόνη τοῦτο κηρύττομεν»[42], μπορεῖ νά φαντασθῆ κανεῖς, πῶς ντόμπρα καί πῶς γνήσια διακήρυξη, ἀπό τά λόγια τοῦ τρισμακάριου πατριάρχῃ μας:

«Εἴ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται παρ' ὃ παρελάβετε, ἀνάθεμα ἔστω· κἄν ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ εἶναι προσποιῆται· ἀλλά καί εἴ τις ἑτεροδι-δασκαλεῖ καί μή προσέρχεται τοῖς ὑγιαίνουσι λόγοις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καί τῆ κατ' εὐσέβειαν διδασκαλίᾳ, τετύφωται μηδέν ἐπιστάμενος»[43].

Καί τούς ἐξορκίζει:

- Μή τούς δέχεσθε. Μή τούς ἀκοῦτε. «Πάντα γάρ οἱ γόητες ψεύδονται. Καί ἀλήθειαν οὐ μή λαλήσουσι»[44]. Ἦσια δέν μιᾶνε ποτέ.

Αὐτή ἡ νέα τους «ἀποκάλυψη», ἦταν μιά νέα ἐρμηνευτική μεθοδός δική τους, πού τούς ἔδινε στόμα νά λένε τούς πῶς ἀστεῖους ὄνειδισμούς, τίς πῶς «ἀχάριστες παροινίες»[48] ἐναντίον τῶν ὀρθοδόξων πατέρων, χωρίς νά κάνουν ποτέ πίσω. «Καί οὐ παραιτοῦνται λέγειν»[49]! Ἀφοῦ στόχος τους ἦταν πάντοτε ἡ ἐντύπωση καί ἐπιτυχία. Μιά ταχτική, πού τούς ἔκαμε νά καταντήσουν σέ ἕναν παράξενο πνευματικό ἀμοραλισμό· καί σέ ἠθική καί πνευματική καθίζηση· ψυχές παγωμένες· ἀποσυνδεδεμένες ἀπό τήν ζῶσα πίστη στόν Χριστό· καί ἀπό τήν ζωή τοῦ Χριστοῦ· πού τά ἔβλεπαν ὅλα λογοκρατικά καί ἐγκεφαλικά· καί τά ἐρμήνευαν, ὅπως οἱ ἴδιοι ἤθελαν, μέ τήν δική τους κρίση.

Θυμηθῆτε. Εἴχαμε ἕναν παπᾶ. Τόν ἔλεγαν Κόλλουθο. Ἦταν καλός καί ἄξιος. Μά ἄφησε τό σπίτι τῆς ψυχῆς του ἀφύλακτο. Καί μπῆκαν μέσα ληστές-γαβαωνῖτες λογισμοί. Καί παλάβωσε ἀπό τόν πόθο γιά περισσότερο καμάρι καί γιά πῶς πολλά λεφτά. Καί ἐπειδή αὐτά δέν τά σηκώνει ἡ Ἐκκλησία, ἔκαμε σχίσμα. Γιά νά ἔχει τό ἐλεύθερο, νά κάνει ὅ,τι θέλει! Καί οἱ Ἀρειανοί τόν ζήλεψαν. Καί τά ἴδια κάνουν. Ἔτσι, καί ὁ Κόλλουθος ἔγινε ἀρχέτυπο γιά κακή ἄμιλλα!

Καί δυστυχῶς καί πολλοί ἄλλοι ρηχοί κληρικοί μας, καί τότε καί σήμερα, τόν ἀκολουθοῦν· καί ποθοῦν νά παύσουν νά εἶναι «τῆς Ἐκκλησίας (= τῶν πνευματικῶν της νόμων) ὑποχείριον»[50]! Καί ξεκινᾶνε φτιάχνοντας τήν ὀμαδούλα τους: γιά νά ἐξελιχθοῦν εἰς «χριστομάχον ἐργαστήριον»[51], πού ποδοπατοῦν τό γνήσιο ὀρθόδοξο ἦθος τῆς πτωχείας καί τῆς ταπεινώσεως· καί νά καταντήσουν τίς συνάξεις τους «σπήλαια ληστῶν»[52]· δηλαδή συνάξεις πού τρέφουν τά ἀμαρτωλά πάθη καί δημιουργοῦν θύματα· ὀπαδούς ἱκανούς γιά

ὄλα· χωρίς ἀναστολές· ὁσμή θανάτου· ἐκεῖ πού ἔπρεπε νά μοσχοβολάει ἡ «ὁσμή ζωῆς ἐν Χριστῷ»[\[53\]](#).

Πόσο τήν ἔχομε ἀνάγκη καί σήμερα τήν παράκληση αὐτή, προτροπή καί νοθεσία τοῦ ἁγίου πατριάρχη μας Ἀλεξάνδρου!

«Ταῦτα ἐκ μέρους ἐνεχάραξα τῆ ἐπιστολῆ μου· τό καθ' ἕκαστον ἐπ' ἀκριβείας γράφειν φορτικόν ἠγησάμενος»[\[54\]](#).

Γι' αὐτό καί ἐγώ, ἐπεξηγεῖ καί ἐπαναλαμβάνει, βλέποντας ὅτι κυριολεκτικά «οἰστρηλατοῦνται», ἀφοῦ μέσα τους ἐνεργεῖ ὁ διάβολος, καί γι' αὐτό δέν ἀκοῦνε τίποτε, «διανέστησα ἐμαυτόν δηλῶσαι ὑμῖν τήν τούτων ἀπιστίαν»[\[55\]](#)· γιά νά μήν ἀναλάβετε, ἀπό ψευδεῖς εὐαισθησίες, λάθος πρωτοβουλίες· πού δέν θά ὀδηγήσουν πουθενά[\[56\]](#)!... Ἀφοῦ αὐτοί «ἀποσκιρτήσαντες πάσης εὐλαβείας πατοῦσι τόν τῆς κρίσεως τοῦ Θεοῦ φόβον»[\[57\]](#). Καί ἄρα δέν τούς συγκινεῖ τίποτε!

Ἐπάρχει χειρότερη κατάπτωση γιά χριστιανό, ἀπό τό νά ξεχνάει στήν ζωή του τήν εὐλάβεια; καί νά βλέπει ὄλα «τά δικά του» καλά;

Ἄν δέν ἔσφαλλαν πνευματικά, ἄν δέν εἶχαν τελείως ναυαγήσει πνευματικά, θά τό ἀποτολμοῦσαν ποτέ νά σχίσουν τήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ; νά ἀποσχισθοῦν ἀπό τήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ[\[58\]](#); Ἀσφαλῶς ὄχι!

Τελική παράκληση τοῦ ἁγίου Ἀλεξάνδρου: Σᾶς παρακαλῶ, ἀδελφέ, «τούτους, τούς τοσαῦτα τολμήσαντας κατά Χριστοῦ· καί τόν Χριστιανισμόν διασύραντας· καί ἐπί δικαστηρίων ἐπιδεικτιᾶν φιλοτιμουμένους· (= πού ἀκόμη καί στά δικαστήρια ἐπῆγαν γιά αὐτοπροβολή τους, γιά νά γίνει ντόρος γύρω ἀπό τό ὄνομά τους)· καί τό ἄρρητον μυστήριον τῆς τοῦ Χριστοῦ γενέσεως ἐκνευρίσαντας, ἀποστράφητε· (= ξεχάστε τους· ἀφήστε τους στήν ἄκρη)· καί «σύμψηφοι ἡμῖν γίνεσθε»[\[59\]](#). Ἀκοῦστε με, ἄν θέλετε. Ἐξάντλησα, πρός τήν κατεύθυνσή τους ὄλα τά μέσα, πού εἶχα στήν διάθεσή μου. Καί δέν ἔκαμα τίποτε. Ἐνα, πιστεύω, εἶναι τό «λυσιφάρμακον»[\[60\]](#), μέσα στήν κατάσταση πού αὐτοί ἔχουν διαμορφώσει· καί ἐμεῖς τήν ζοῦμε· ἕνα: «ἡ συγκατάθεσις τῶν συλλειτουργῶν»[\[61\]](#): τό νά σταθῆτε κοντά μας· τό νά ἔχωμε ψυχική καί πνευματική ἐνότητα.

Εἶναι τό μόνο, πού θά κάμει καί τούς βλαβέντες ἀπό αὐτούς, νά καταλάβουν τό λάθος τους. Μόνο ἡ πνευματική μας ἐνότητα θά τούς προβληματίσει. Γιατί αὐτή τούς λείπει.

* * *

Γράφει ἕνας σοφός ἄγγλος ἐρευνητής τοῦ ἀρειανισμοῦ:

Οί αίρετικοί είναι δύο ειδών:

- Ένα άτομο με λάθος αντίληψη επάνω σε σημεία της πίστης μας, επειδή δεν τ'α κατανόησε σωστά·
- Ένας άνθρωπος, με θράσος και με αυτοπεποίθηση, πού ότι τούρθει τό κάνει ζήτημα και τό διδάσκει και σε άλλους.

Ό πρώτος είναι άξιος κατανόησης και συμπάθειας· και πρέπει νά του φερόμαστε μέ πολύ ευγένεια και καλωσύνη. Νά τόν βοηθήσουμε νά σωθῆ.

Ό άλλος, δέν είναι άξιος για καλή μεταχείριση, άφοῦ κάνει τό ἔργο του διαβόλου. Και γι' αυτό, όταν ἡ πλάνη του βρίσκει και κάποια απήχηση σε άλλους, ἡ ἐκκλησιαστική ἀρχή πρέπει νά τόν αντιμετω-πίζει σάν ἑνσαρκωμένο κακό!

Αυτόν, ὅποιος τόν μεταχειρίζεται μέ καλωσύνη και ἀνοχή τόν βλάπτει, άφοῦ αυτός μπορεί νά προκαλέσει ζημιά σε πολλές ψυχές.

Ἐκδήλωση σ' αυτόν εὐσπλαγχνίας είναι κάτι τό ἐκκλησιαστικά ἐπικίνδυνο· και για τόν ἴδιον, μή ὠφέλιμο και ἀφιλόδοξο[62].

Αυτά ὁ Νιοῦμαν.

Όμως τό φρόνημα της Ἐκκλησίας δέν τό ἐκφράζει ὁ Νιοῦμαν, ἀλλά οἱ εὐχές της Ἐκκλησίας. Και οἱ εὐχές λένε:

«Τούς πεπλανημένους ἐπανάγαγε και συναψον τῆ ἁγία σου καθολικῆ και ἀποστολικῆ Ἐκκλησία. Και τας τῶν αἱρέσεων ἐπαναστά-σεις ταχέως κατάλυσον τῆ δυνάμει του ἁγίου Σου Πνεύματος»[63].

Ἡ αἵρεση και τό σχίσμα είναι δαιμονική σπορά. Και ἀπαιτεῖ νά τήν ἰδοῦμε, νά τήν βλέπουμε, κατάματα! Ὁραιολογίες δέν ὠφελοῦν. Τί είναι μάς τό λέγει ὁ ἴδιος ὁ Χριστός.

Οἱ αίρετικοί είναι πεπλανημένοι. Δηλαδή πρόβατα ἀπολωλότα. Χρειάζονται ἀναζήτηση. Ὅπως ὁ καλός ποιμὴν ἀναζητεῖ τό πλανηθέν πρόβατο. Μέ ἀγάπη και μέ ταπείνωση. Και μέ τήν ἀγωνία, μή στήν προσπάθεια ἀποδοκιμασίας τῶν αίρετικῶν ζιζανίων, ξεριζώνομε και σῖτο· δηλαδή, βλάπτομε και σπρώχνομε στήν ἀπώλεια και ὀρθοδό-ξους.

Ό ὄσιος Ἐφραίμ ὁ Σύρος λέγει: Ὁ ταπεινός ἄνθρωπος δέν γκρινιάζει· και δέν ἔρχεται ποτέ σε ἀντιλογία μέ κανέναν· ὄχι για προσωπικά του θέματα· ἀλλά οὔτε για τήν πίστη[64].

Ταιριάζουν ἄραγε μέ τό ἦθος της Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας και μέ τήν πίστη στόν

Χριστό, ἐνέργειες πού θυμίζουν τόν μεγάλο ἱεροεξεταστή καί τήν ἱερά ἐξέταση;

[1] ΒΕΠ 18, 270, 38· 269, 22 ἔξ.

[2] Ματθ. 13, 24-26.

[3] Ματθ. 13, 27-30.

[4] Ἐξεδόθη μέ πρωτοβουλία τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου.

[5] Σοφ. Σολ. 3, 7.

[6] P.G. 19, 548-581, Β.Ε.Π. 18, 261-276.

[7] ἔ.ἁ. σ. 261, 11.

[8] Βλ. Λεξικό Δημητράκου.

[9] ΒΕΠ 18, 261, 17.

[10] ἔ.ἁ. 261, 18.

[11] ἔ.ἁ. 262, 18.

[12] ἔ.ἁ. 262, 18-19.

[13] ἔ.ἁ. 262, 18.

[14] ἔ.ἁ. 261, 18.

[15] ἔ.ἁ. 262, 15-16.

[16] ἔ.ἁ. 261, 25-27.

[17] ἔ.ἁ. 267, 19.

[18] ἔ.ἁ. 262, 24.

[19] ἔ.ἁ. 262, 15-26· 270, 4.

[20] ἔ.ἁ. 262, 23-25.

[21] Ξ.ά. 262, 24.

[22] Ξ.ά. 270, 9-10· 262, 24.

[23] Ξ.ά. 270, 12-14.

[24] Ξ.ά. 270, 12-13.

[25] Ξ.ά. 261, 1-19.

[26] Ξ.ά. 262, 8-9.

[27] Ξ.ά. 262, 25. Έννοεῖ τό βιβλίο τοῦ Ἀρείου «Θάλεια».

[28] Ξ.ά. 262, 4· 262, 12-15.

[29] P.G. 19, 643 («ὡς τῆς προσκυνήσεως Χριστοῦ τήν θεότητα σμικρύνοντας». Καί πολλές ἄλλες «ἄγραφες» κατά Χριστοῦ βλασφημίες. ΒΕΠ 12, 267, 37).

[30] ΒΕΠ 263, 13-14.

[31] Ξ.ά. 269, 4.

[32] ΒΕΠ 18, 323, 9-12.

[33] Ἕνας ἀπό τούς μεγαλύτερους θεολόγους τῆς Ὁξφόρδης (ΙΘ΄ αἰ.).

[34] ΒΕΠ 18, 269, 37 ἔξ.

[35] Ξ.ά. 269, 23-25.

[36] Ξ.ά. 261, 16.

[37] Ξ.ά. 268, 6.

[38] Ξ.ά. 268, 15-20.

[39] Ξ.ά. 268, 15-20.

[40] Γεροντικόν, ἀββά Σισώη, κε΄.

[41] ΒΕΠ 18, 268, 13-17

[42] Μηναῖον, Δεκ. κε΄, αἶνοι τρ. γ΄.

[43] ΒΕΠ 18, 270, 2-7.

[44] Ξ.ά. 270, 9-10.

[45] Ξ.ά. 266, 32-33.

[46] Ξ.ά. 267, 20-28. Καί ὄχι μόνο δέν τήν λαμβάνουν ὑπ' ὄψη τους, ἀλλά καί σέ κάθε τους βῆμα συλλαμβάνονται «πάσης τῆς ἀποστολικῆς δόξης κατηγοροῦντες» (ΒΕΠ 18, 261, 27-28).

[47] Ξ.ά. 267, 23-25.

[48] Ξ.ά. 267, 19.

[49] Ξ.ά. 267, 19.

[50] Ξ.ά. 261, 23-24.

[51] Ξ.ά. 261, 29.

[52] Ξ.ά. 261, 25.

[53] Β' Κορ. 2, 16

[54] ΒΕΠ 18, 269, 34-36.

[55] Ξ.ά. 262, 33-34.

[56] Ξ.ά. 262, 28-29.

[57] Ξ.ά. 261, 13-14.

[58] Ξ.ά. 262, 9-10.

[59] Ξ.ά. 270, 15-20.

[60] ΒΕΠ 18, 270, 29.

[61] Ξ.ά. 270, 30.

[62] Ἰω. Νιοῦμαν: Οἱ Ἄρειανοί, Κωνστ. 1890, σελ. 205-206.

[63] Θ. Λειτουργία τοῦ Μ. Βασιλείου, Εὐχή ἀναφορᾶς.

[64] Ἐφραίμ Σύρου, Λόγος περί ταπεινώσεως.